

Sterrebos Erfgoedadvies

Henk Jan Derksen, adviseur erfgoed en ruimte

Driebergen, 16-02-2011

Aan
Onderwerp

De heer en mevrouw Den Boon-Kruidenier
Uw plannen voor herstel Buitenplaats Broekbergen te Driebergen

Geachte heer en mevrouw Den Boon-Kruidenier,

Het was tijdens mijn wethouderschap dat het voltallige college op Arca Pacis werd ontvangen om van de zusters te vernemen dat zij na meer dan 120 jaar het kloostercomplex zouden gaan verlaten. Daarmee kwam een einde aan twee opvolgende langdurende perioden van bewoning als buitenplaats en als klooster. Perioden waarin zowel bebouwing als tuin meerdere keren zijn gewijzigd. Sindsdien is er ondanks goede wil geen sprake geweest van een stabiele situatie van duurzaam beheer en gebruik.

Broekbergen dateert in oorsprong met Dennenburg en Sparrendaal uit het midden van de 17^e eeuw. De ontwikkeling van deze drie grote buitenplaatsen betekende een ingrijpende transformatie van het landschap rondom het nog kleine dorp Driebergen. Lag het dorp toen ingeklemd tussen de buitenplaatsen, later zijn de verhoudingen drastisch veranderd. De grotere buitenplaatsen zijn langzaamaan gesplitst en verkaveld. Aantrekkelijke Driebergse woonwijken zijn verrezen op deze gronden. Toch vormen de overgebleven delen van deze buitenplaatsen groene lobben tot nabij het centrum en overgangen naar het omringende landschap. Broekbergen heeft daarin een bijzondere plek, op de grens van het open landschap, op voldoende afstand van de bebouwing om je ver van de Randstad te kunnen wanen.

De opeenvolgende veranderingen van de tuin van Broekbergen zijn typerend voor de hele Stichtse Lustwarande. Hier is sprake van een goed voorbeeld van historische gelaagdheid. Dat is helder aangetoond door het degelijke onderzoek van Agandau en de complete, uitstekend onderbouwde ontwikkelingsvisie van Verlaan & Bouwstra en Debie & Verkuyl. De visie biedt goede mogelijkheden om deze buitenplaats in ere te herstellen met een woonfunctie. Dat heeft verreweg de voorkeur, omdat andere functies teveel afbreuk zouden kunnen doen aan de kwaliteiten van het gebied, zeker wanneer die een verkeersaantrekkende werking met zich mee brengen.

De geschiedenis van de laatste 100 jaar leert ons dat in economisch zware tijden bewoning van buitenplaatsen onder druk komt te staan. Daarbij hebben vaak onherstelbare ingrepen plaatsgevonden. Dat er in deze tijd een herstelplan komt voor Broekbergen, daar zouden de dorpsgemeenschap van Driebergen en de gemeente Utrechtse Heuvelrug alleen maar enthousiast voor moeten zijn.

De gemeente Utrechtse Heuvelrug spreekt zich in alle toonaarden in vele media uit over de grote cultuurhistorische waarden in de gemeente. Ik spreek de wens uit dat het gemeentebestuur de kans grijpt om deze woorden kracht bij te zetten door spoedige medewerking aan uw waardevolle initiatief dat de restanten van de Lustwarande weer nieuwe luister gaat bieden.

Met vriendelijke groet,

Henk Jan Derksen